UUTISET

Ei voi. SÄTEILYTURVAKESKUKSEN LABORATORIOJOHTAJA PIA WESTERBACKA KYSYMYKSEEN VOIKO URAANI LEVITÄ TALVIVAARASTA TALOUSVESIIN

Luonnonvara-alaa koskevat lait uudistetaan rytinällä

Yli kymmeneen luonnonvara-alaa koskevaan lakiin valmistellaan uudistuksia. MTK on huolissaan erityisesti rakentamisen vaikeutumisesta maaseudulla.

Moni luonnonvara-alaa koskeva laki uudistetaan tänä vuonna tai lähivuosina.

”Muutoksia on tulossa todella paljon”, toteaa lakiasiain päällikkö **Anna-Liisa Louko** Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiosta. Hän esitteli lakimuutoksia maanantaina luonnonvara-alan ympäristöpäivässä Vantaalla.

Uusi vesilaki on ollut voimassa vuoden, metsälakia uudistetaan ja muutoksia on luvassa ympäristö- ja luonnonsuojelulainsäädäntöön. Uudistumassa on myös muun muassa metsänhoitoyhdistyslaki, metsätuhojen torjuntaa koskeva laki ja laki biopolttoaineista. Monelle näistä on annettu tiukka aikataulu tälle vuodelle.

Maankäyttö- ja rakennuslain arviointi

Kaavoitusta ja rakentamista ohjaavan lain toimivuus ja kehittämistarpeet arvioidaan vuoden 2013 loppuun mennessä.

MTK:n näkemys

Kaava-alueiden ulkopuolella pitää voida rakentaa. Tätä oikeutta on kunnissa rajoitettu lainvastaisesti.
Valtion ohjausta kaavoituksessa ja muussa maankäytössä pitää vähentää.
Suunnittelutarvealuesäännöstä saisi soveltaa vain keskustaajamien liepeillä, joille kohdistuu rakennuspaineita.
Korvaussäännökset on uudistettava, koska korvauskynnys ylittyy harvoin.
Kunnissa kaavaa käytetään liian usein tiukan suojelun välineenä.
Maisematyölupaa on turha vaatia toimenpiteille metsissä, joilla ei ole maisemallista arvoa.

Soidensuojelun täydennysohjelma

Täydentää nykyistä soidensuojeluverkostoa erityisesti Etelä-Suomessa.
Luonnonarvoiltaan valtakunnallisesti merkittävät suot rajataan ja suojellaan.
Suojelusta neuvotellaan maanomistajien kanssa. Kohteen voi myydä valtiolle tai rauhoittaa yksityisenä suojelualueena korvausta vastaan.
Ohjelmaehdotus vuoden 2014 loppuun mennessä.

MTK:n näkemys

Rajaukset täytyy tehdä loukkaamatta maanomistajan omaisuudensuojaa.
Suojelualueet korvattava täysin ja tutkittava, milloin edellytyksiä turpeen korvaamiselle.
Metsästyksen oltava pääsääntöisesti sallittua suojelualueilla.

Ympäristönsuojelulaki

Teollisuuspäästödirektiivi sisällytetään kansalliseen lainsäädäntöön.
Luontoarvot huomioidaan entistä kattavammin ympäristöluvituksessa.
Hallituksen esitys eduskunnalle kesäkuussa 2013.

MTK:n näkemys

Luonnonsuojelua ei pitäisi toteuttaa ympäristönsuojelulailla, jonka tarkoitus on ehkäistä ympäristön pilaantumista.
Suojelu on hoidettava luonnonsuojelulakia soveltaen tai vapaaehtoisin keinoin.
Suojelu on korvattava maanomistajalle.
Ympäristönsuojelulaki ei tunne korvaussäännöstä, mikä loukkaa maanomistajan oikeusturvaa.

Metsälaki

Uudistus lisäisi metsänomistajien valinnanvapautta metsäomaisuutensa hoidossa.
Esimerkiksi uudistushakkuun saisi tehdä nykyistä aikaisemmin tai metsää voisi kasvattaa eri-ikäisrakenteisena.
Uusia elinympäristöjä lisättäisiin erityisen tärkeiden eli suojeltavien elinympäristöjen luetteloon.

MTK:n näkemys

Muutos vie metsäasioita oikeaan suuntaan, jos metsänomistajan valinnanvapaus metsänkäsittelyssä lisääntyy.

Etujärjestöillä lausuntoruuhka

Lakiuudistusten tulva aiheuttaa päänvaivaa lausuntoja laativille tahoille. Lakimies **Tommi Siivonen** MTK:sta kertoo, että maanomistajien kannalta eniten päänvaivaa aiheuttaa tänä vuonna tehtävä maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisarviointi.

”Isoin ongelma on ehdottomasti hajarakentamisen vaikeuttaminen tai ehkäiseminen maaseudulla.”

Varsinaisten lakimuutosten lisäksi valmistelussa on erilaisia ohjelmia, joiden suhteen edunvalvojien on oltava tarkkana. Tästä esimerkkinä soidensuojelun täydennysohjelma, joka täydentää nykyistä suojelualueverkostoa erityisesti Etelä-Suomessa. MTK vaatii tuoreessa lausunnossaan, että maanomistajien omaisuudensuojaa ei saa loukata suojelualueita rajattaessa.

Oheisessa taulukossa esitellään neljä keskeistä laki- ja ohjelmahanketta, jotka MTK:n mukaan koskevat erityisesti maanomistajia. Faktalaatikkoon on koottu muut luonnonvara-alaa koskevat hankkeet, jotka nousivat esiin Tapion järjestämässä luonnonvara-alan ympäristöpäivässä.

KATJA KOLJONEN

MARKKU VUORIKARI

MTK:n mukaan maaseudulle pitää voida rakentaa myös kaava-alueiden ulkopuolelle.

VALMISTELUSSA

Nämäkin lait muuttuvat

Laki biopolttoaineista ja bionesteistä kevään aikana.
Uusi kemikaalilaki kevään aikana.
Metsätuhojen torjuntaa koskeva laki. Hallituksen esitys kesäkuussa 2013.
Päästökauppalain muuttaminen. Hallituksen esitys kesäkuussa 2013.
Luonnonsuojelulain kehittäminen (1. vaihe Natura2000-alueet erityisten suojelutoimien alueiksi, 2. vaihe koko lain arviointi 2013 lopulla, 3. vaihe erämaalain kehittäminen).
Metsänhoitoyhdistyslain uudistus tulee voimaan vuonna 2015.
Ilmastolaki tämän hallituskauden aikana.
Metsähallituslaki 2015?
Kestävän metsätalouden rahoituslain muutokset?
Lähde: Tapio

PÄIVÄN KYSYMYS

Talvi ei vielä anna tietä keväälle.

Mikä on napapyörre?

Kevään pitäisi jo olla täällä, mutta sääkartalla on tälle ja huomiselle päivälle miinusmerkkisiä lukuja jopa kahteenkymmeneen saakka ja lunta sataa pitkin maata. Ilmatieteenlaitoksen mukaan kylmän sään aiheuttaa napapyörre.

Mikä on napapyörre ilmatieteenlaitoksen meteorologi Eerik Saarikalle?

Se on pysyvä matalapaineen alue pohjoisessa, jossa länsituuli puhaltaa yläilmakehässä, lähinnä lentokoneiden lentokorkeudella tai korkeammalla. Kun pohjoisnavalla oleva hyvin kylmä ilma pyrkii tasoittumaan etelästä tulevan lämpimämmän kanssa, kylmän ilman purkaus voi ulottua pitkälle Keski-Eurooppaan saakka.

Napapyörre on talvisin voimakkaimmillaan, mutta ilmakehän aaltoliike jatkuu kesälläkin. Silloin lämpötilaerot ovat pienemmät. Kylmää ilmamassaa voi hyvinkin tulla vielä Suomeen vielä maaliskuussa. Nyt aurinko lämmittää jo päiviä, mutta aamut voivat olla hyvin kylmiä.

Milloin lämpenee?

Tämä kylmän ilman purkaus ulottuu laajalle. Se voi tuntua jopa Välimerellä. Pidemmälle menevä sääennuste on vielä arvuuttelua, mutta todennäköisesti noin viikon kuluttua lämpenee. Ehkä ensi viikon maanantaina tai tiistaina.

AIMO VAINIO

Stuk ei huolestu Talvivaaran uraanista

Uraani ei karkaa Talvivaarasta luontoon, eikä leviä maitoon

OULU (MT)
Säteilyturvakeskus Stuk rauhoittelee Talvivaaran uraanista huolestuneita. Laitoksen mukaan kaivoksen lähistön uraani ei aiheuta vaaraa ihmisille eikä eläimille.

Stukin mittauksissa kaivoksen lähellä olevan Salmisen lammen pohjavesistä löytyi lähes 600 mikrogrammaa uraania litrassa.

”Uraani pysyy kuitenkin siellä eikä ole leviämässä muualle luontoon”, Stukin laboratoriojohtaja **Pia Westerbacka** kertoo.

Stuk käy ottamassa näytteitä Salmisen laskuojasta parin viikon välein, ja kaivosyhtiö tekee lisäksi omaa valvontaa.

Ei hälyttävä määrä

Westerbacka sanoo, että toimenpideraja juomavedelle on 100 mikrogrammaa uraania litrassa.

Vaikka raja on tässä, se ei vielä ole hälyttävä määrä. On kyse luonnonvesistä, joita ei ole tarkoitus käyttää juomavetenä.

Jos käyttäisi pelkästään tällaista vettä vuoden ajan, saisi 0,1 millisievertin verran säteilyä.

Esimerkiksi sisäilman radonissa toimenpideraja on 2 millisievertiä eli 20-kertainen.

”Uraanista tuleva säteily esimerkiksi radoniin verrattuna on hyvin vähäistä”, Westerbacka kertaa.

Ei leviä maitoon

MT:n pyynnöstä Westerbacka ottaa kantaa siihen, voiko uraani levitä Talvivaaran lähivesistä talousvesiin ja lopulta jopa maitoon kuten eräs lukijamme on epäillyt.

”Ei voi”, Stukin laboratoriojohtaja Westerbacka sanoo.

Uraani on tiukassa valvonnassa eikä se pääse leviämään luontoon. Ja jos pääsisi, sen määrä on niin pieni ettei siitä olisi vaaraa.

Ei jätetä luontoon

Westerbacka sanoo, ettei uraania ole kuitenkaan tarkoitus jättää vesistöön. Pitoisuushan on selvästi korkeampi kuin ennen kipsisakka-altaan vuotoa.

Talvivaaran tulee toimittaa toukokuun loppuun mennessä vesien hallinnan suunnitelma. Siinä pitää olla mukana ehdotuksia myös uraanin poistamisesta.

Westerbacka kertoo, että myös elykeskuksen kanssa neuvotellaan asiasta.

”Vesissä on paljon muutakin kuin uraania. Myös raskasmetallit pitää saada sieltä pois.”

Puhdistus onnistuu

Talvivaaran kiireisin ongelma on puhdistaa ne jätevedet, jotka kaivosalueelta juoksutetaan vesistöön. Niiden uraaninpoisto onkin Westerbackan mukaan onnistunut hyvin.

Uraania oli korkeimmillaan enää 2 mikrogrammaa litrasta. Ennen puhdistusta uraania oli liki 900 mikrogrammaa litrassa.

Westerbacka myöntää, että Talvivaara oli tiedottanut korkeista uraanipitoisuuksista. Tieto ei kuitenkaan edennyt Stukiin saakka.

”Tässä oli tietokatko.”

Kaivosyhtiön mukaan kaivoksen Salmisen lammesta mitatut korkeat uraanipitoisuudet johtuvat marraskuisesta kipsisakka-altaan vuodosta.

JOUKO RÖNKKÖ

PEKKA FALI

Uraani puhdistetaan Talvivaaran alueelta vesistöihin juoksutettavista jätevesistä.

Keski-Suomen liitto tiivistäisi hankkeita

Hankemaailman täysremonttia vaatii blogissaan Keski-Suomen liiton kehittämispäällikkö **Veli-Pekka Päivänen**. ”Nykyinen hankevetoinen kehittämismalli ei toimi”, Päivänen väittää uuden ohjelmakauden 2014–2020 kynnyksellä.

Päivänen mukaan Suomessa on EU-jäsenyyden aikana käytetty miljardeja euroja monenlaiseen kehittämiseen. EU on synnyttänyt Suomeenkin oman kehittäjä- ja hankevetäjien verkoston, joka on ollut täysin riippuvainen EU-rahasta.

”Hankemaailma elää täysin omaa elämäänsä ja siihen on syntynyt jopa oma kieli ja omat pelisäännöt”, Päivänen kirjoittaa.

Tärkein hankkeesta uutisoitava asia tuntuu olevan saatu rahoituspäätös ja päätuloksena uusi hanke. Päivänen lyttää täydeksi hölynpölyksi ”kehittämisen edistämisen jalkauttamisen”.

Nykyiset hankkeet jatkuvat ja jatkuvat

Jos Päivänen saisi päättää, hän lyhentäisi hankkeiden keston korkeitaan kaksivuotisiksi. Nykyiset hankkeet jatkuvat jatkohankkeiden ansiosta jopa kymmenen vuotta.

Jokaiselle hankkeelle pitäisi laittaa pakollinen yritysvaikutusarvio, ennen ja jälkeen. Omarahoitusosuus pitäisi nostaa vähintään 50 prosenttiin.

Päivänen esittää myös tulospalkkiota; hanke saisi niukan perusrahoituksen ja sen päälle tulospalkkion, jos tuloksia saavutettaisiin tai ne ylitettäisiin. Nyt hankkeille myönnetään jatkoaikoja, jotta rahat saadaan käytetyiksi.

Päiväsen mielestä on suuri vaara, että tulevia hankerahoja käytetään normaaliin toimintaan. Kaikki tahot säästävät ja pyrkivät naamioimaan normaalit toimet hankkeiksi.

Rahoittajia, päättäjiä ja yrityksiä kiinnostavat eniten saavutetut tulokset, eivät hankkeet sinänsä. Keski-Suomessa päätuloksina pitää Päiväsen mielestä olla uudet yksityisen sektorin työpaikat, uudet yritykset sekä vientitulot.

REIJO VESTERINEN

TALOUDESTA LYHYESTI

Laminated Timber laajentaa tuotantoa Suonenjoella

Suonenjoen Iisvedellä liimapuupalkkeja valmistava Finland Laminated Timber kasvattaa tuotantoaan ja palkkaa lisää työntekijöitä, kertoo Yle.

Yhtiö puolitoistakertaistaa tehtaansa tuotannon ja ottaa 15 uutta työntekijää, mikä nostaa tehtaan työntekijämäärän 75:een.

Uusia työntekijöitä haetaan pääasiassa tuotantolinjoille, kuten esimerkiksi palkkien liimaukseen ja lujuuslajitteluun.

Yritys vie koko tuotantonsa Japaniin.

Danske Bank aloittaa yt-neuvottelut

Danske Bank aloittaa yt-neuvottelut.

Pankki tavoittelee lähes 200 henkilötyövuoden vähennystä tämän vuoden loppuun mennessä.

Vähennykset pyritään toteuttamaan luonnollisen poistuman kautta ilman merkittäviä irtisanomisia. Myös määräaikaisten käyttöä vähennetään.

Henkilöasiakkaista vastaava johtaja **Kenneth Kaarnimo** sanoo, että asiakkaat käyttävät yhä vähemmän konttorien palveluja.

Takauskeskus: ”Kuntien kannattaa investoida velaksi”

Kuntien talous on yhä niin hyvällä tolalla, että niiden kannattaa investoida vaikka velaksi, sanoo Kuntien takauskeskuksen toimitusjohtaja **Heikki Niemeläinen**.

Niemeläinen perustelee näkemystään sillä, että kuntien niin sanottu syömävelka asukasta kohti on yhä lähes olemattomalla tasolla.

Syömävelalla hän tarkoittaa sitä, kuinka paljon kunnat keskimäärin joutuvat ottamaan velkaa tai myymään omaisuuttaan kattaakseen välttämättömät menot.

Yhdessä parempaa tehoa

Hyvät käyttökokemukset

Acanto + Proline yhteispaketti on helppokäyttöinen ja tehokas ratkaisu viljojen tautitorjuntaan. Suositellaan erityisesti ohralle. Tuotteet on pakattu samaan laatikkoon. Valmisteilla ei ole peräkkäisen käytön rajoituksia. Ne sopivat myös pohjavesialueille.

5 l + 5 l riittää jopa 20 hehtaarin kertaruiskutukseen !

Tehokas ratkaisu resistenssin hallintaan

Acanto – parhaiten kulkeutuva strobi
- tehoaineena pikoksistrobiini

Proline – markkinoiden paras triatsoli
- tehoaineena protiokonatsoli

Käyttömäärät:
- Acanto 0,25 + Proline 0,25 l/ha,
- kovassa tautipaineessa 0,3 + 0,3 l/ha

BERNER Kasvinsuojelu ja Puutarhanhoito

Katso lisää: www.agrimarket.fi
Varmista kasvinsuojeluaineen turvallinen käyttö.
Lue aina pakkausmerkinnät ja tuotetiedot ennen käyttöä.

AGRI MARKET